

Röstånga kyrka

55.9985, 13.2955

Exakt när Röstånga kyrka byggdes vet man inte, men man tror att det ursprungliga långskeppet, som senare förlängts både åt öster och väster, är uppfört kring 1200, eller kanske något tidigare.

Det är inte lång till Herrevadskloster och det faktum att vägen mellan Herrevad och Lund gick genom Röstånga gör det sannolikt att cistersienser munkar och framför allt cistersienserlekbröder tagit aktiv del i byggnationen.

Kyrkan ligger dock inte längre "mitt i byn" som den gjorde före enskiftet på 1830-talet. Denna kyrkby var relativt stor och betydelsefull vilket till exempel finns belagt i den " nya kassaboken" som guvernören i Helsingborg upprättat 1662, alltså kort efter freden i Roskilde. Där noteras att 23 gårdar skall utge tionde till kyrkan i form av råg, korn, havre, lamm och spädgrisar och detta skall "samlas in av herr Peder i kirkoladan"

Kyrkan ursprungliga kor från 1200-talet revs vid en ombyggnad i slutet av 1830-talet och ersattes med dagens östparti, detta eftersom denna kyrkan som så många andra sockenkyrkor i Nordvästra Skåne under

blev för liten för den växande befolkningen. Man försökte i det längsta hålla kyrkan i stånd, men när den enligt kyrkoherden riskerade att rasa, beslutade man om en renovering och tillbyggnad.

1939 renoverades hela kyrkans exteriör, samtidigt som tornet i väster fick sin nuvarande utformning och höjd, men tornet har sannolikt sina rötter i medeltiden. Den gamla sydportalen som under medeltiden var männen ingång, rekonstruerades, och 1972 byggdes en sakristia till i söder på platsen för det södra vapenhuset. I samband med grundarbetena görs en arkeologisk undersökning, och man hittar flera senmedeltida gravar från en gammal gravkammare.

Kyrkan har genomgått flera utvändiga renoveringar under 1900-talet. Bland annat genomförde en genomgripande renovering i mitten av 1950-talet under ledning av Torsten Leon-Nilson.

Man tror att bland annat dopfunten i sandsten är från omkring år 1200.

Förutom dopfunten så är de framtagna kvaderstenarna som markerar det gamla skeppet, de enda medeltida inslagen.

Dopfatet i mässing är tillverkat i mitten av 1500-talet

och har bebådelsen som bottenrelief.

Altaruppsatsen av ek och furu är från 1838, då utförd med en så kallad altarpredikstol som hängde över altaret. I slutet av 1800-talet ersattes denna av en altartavla målad av H. Lindqvist, föreställande Kristus i Getsemane.

Altarmattan är designad av Märta Måås Fjetterström.

Ett altarkrucifix i trä i långskeppet är liksom två fattigbössor, placerade nära vapenhus ingången, tillverkade på 1800-talet.

Även orgeln med 13 stämmor är tillverkad på 1800-talet av E A Setterquist & Son i Örebro men byggdes delvis om 1943 av Mårtensson orgelverkstad i Lund. Orgelfasaden är från 1881 och ritad av Emil Viktor Langlet, som annars är mest känd för sina centralkyrkor.

På storklockan av malm som är gjuten i mitten av 1700-talet av Andreas Wetterholz i Malmö syns bland annat textinskriftioner som flankerade av apostlarna Petrus och Johannes.

Lillklockan av malm från 1778, omgjuten av Andreas

änka Maria och deras son Jonas, har förutom texter även bilder av bland annat evangelisterna.

I oktober 2013 stals i stort sett allt kyrksilver. Bland stöldgodset fanns sex ljusstakar, fyra vaser och hela nattvardsservisen.

På nya kyrkogården ett stycke öster om kyrkan, och som invigdes i slutet av 1800-talet finns ett begravningskapell som ritades 1928 av arkitekten M. Eriksson från Svalöv.

På kyrkogården finns också en grav med mer ovanlig utformning. Det är graven till konstnären Per Gummesons som avled 1928 och vars sten är placerad vid foten av en högre kastanj och vänder sig mot kyrkogårdens mittgång.

Källor:

Webb: Kågeröd-Röstånga församling

Pdf: "Röstånga kyrka - Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning". Lunds stift 2015 jais arkitekter Karl Johan Kember.

Pdf: "Röstånga kyrka. Utvändig renovering". Cecilia Pantzar 2005. Regionmuseet Kristianstad.